

Vala plaho dugo se nakanjujem da ti napisem pismo. Nisam ti znao adresu, pa velim sto da ga pisem kad ne znam gdje cu ga poslati. Proslo je babo mnogo vremena kako se nismo vidjeli. Proslo je mnogo dana, mjeseci i godina od 15. maja 1992.god.

Ni sam ne znam kako da pocnem ovo pismo. Ne znam sta bih ti prvo napisao, a toliko toga se desilo. Zadnje pismo sam ti napisao u Zagrebu, davne 1985 god. Dugo nisam nista napisao, osim vojnih izvjestaja. Nikada se nisam ni bavio pisanjem. Pisma i pisanje pismenih zadataka u skoli ne brojim.

Prekidoh malo pisanje. Ajla mi se udarila pa place. Ja, pa ti i ne znas ko je Ajla. To ti je babo unuka, rodila se 29. marta 2007. god. Kazu da je ista ja. Dobio si babo jos jednog unuka. Amira je rodila sina Farisa. Svi smo mu se obradovali. Latif najvise. Znas da im je prvo dvoje zensko. Oni su u Tuzli. Sema nejma djece. Almedina i Jasmin te se ne sjecaju. Znajuju te samo sa slike. Ja nejmam ni slike moga dede, a tvoga oca. Ne znam ni kako je izgledao. Sreca pa nisu cetnici spalili slike. Da te mogu makar na slici vidjeti. Ni mene nisu poznali kada su se vratili iz Njemacke u Bosnu. Bilo mi je tesko babo kad su prosla djeca pored mene. Gledao sam ih kao skamenjen. Dobri su Elhamdulillah. Nejmam nikakvih problema sa njima. Almedina je vec djevojka i ima dvadeset godina. Jasmin je pravi ljepotan. Visok je skoro kao i ja. Tek, je napunio osamnaest godina. Trenira kik boks. Skoro je ucestvovao na jakom turniru. Osvojio je 1 mjesto. To mu je prvo takmicenje. Mejrema ga odvraca od takmicenja. Plasi se. Odrastose babo po svijetu. Ne znam ni kada ni kako. Sve se desilo, brzo.

Nejmam ti vala napisati mnogo dobrog. Svasta se izdesavalo. Ziv sam babo. Znam da si se mnogo brinuo za mene. Nisam te osramotio, valahi. Borio sam se od pocetka do kraja rata. Izasao sam iz rata cistog obraza i ruku. Ne stidim se. Bilo je tesko i svakakvih iskusenja. Nisam pobjegao iz Bosne. Znam da ce ti to biti posebno drago. Citav sam. Ne fali mi nista. Mislim na tijelo babo. Svi su mi dijelovi na broju. Da kazem da sam psihicki potpuno zdrav, slagao bih ti. Tek bi onda pomislio da nisam normalan. Nisam gladan. Ima se. Jedino mi je dusa gladna. Gladna babo tebe, kuce, nase avlije, rodbine, naseg naroda i Bosne. Poslije rata sam bio i oficir u profesionalnoj vojsci. Imas babo mnogo razloga da se ponosis sa mnom. Priznanja i odlikovanja nejmam. Nisam se za njih ni borio. Nisam ih nikada ni trazio. Kada vidim ko ih je sve dobio i neka nejmam. Svaka cast onima koji su ih zasluzili. Neki su mi govorili da sam zaslužio priznanje sto sam iz Vlasenice oruzje iznio. Sto ce mi za to priznanje. Svoju sam glavu spasavao. Nisam tudju. Dobro je Balzac rekao:

- Ko trazi odlikovanje, nije ga zaslužio, a ko ga je zaslužio, njemu nije potrebno.

Da ne zaboravim da ti napisem da sam u Svajcarskoj. Tu ti se i unuka Ajla rodila. Dobro nam je. Da je lahko, nije, ali devera se nekako.

Dosla nam je i mama u posjetu. Ziva je babo. Obradovala se unucadima. Prvi put je vidjela Ajlu. Kad su tebe odveli na kosevinu na Pelemise, mama je ubrzo presla u Kladanj. Imala je sreće. Zamalo i nju nisu odveli za tobom. U Lukama na punktu se snasla. Prigrllila je dvoje djece uza se. Mislim da su Sejfina i Minkina djeca. Rekla je cetnicima da je ne odvajaju od djece i ne salju na Pelemise. Onaj kalavrah, smecar, je insistirao da je ne puste. Neki vojnik je pitao za djecu. Kada je potvrdno odgovorila da su djeca njena, pustio je da ide u Kladanj. Kad je dosla u Zivinice i nasla Amiru, pitala je za mene. Amira joj rekla da sam u Zagrebu. Mama pocela plakati. Nije joj vjerovala. Mislila je da sam poginuo, a Amira nece da kaze. Smirila se kad me je vidjela na vratima. Nije dobro. Boli je sto su je cetnici tukli. Vise proguta dnevno tableta nego hljeba. Bili smo zajedno citav rat. Niti je ona htjela mene ostaviti, niti ja nju. Nisam mogao pobjeci ni zbog tebe. Nadao sam se sve da cu te osloboditi ili razmijeniti. Nisam uspio. To me stalno proganja. Sve mislim da sam mogao vise uraditi za tebe. Haman cu i umrijeti, a necu to prestati misliti.

Najvise sam se babo plasio, kada smo napadali cetnike, da te ne postavie ispred sebe u zivi stit. Ne

bi vala mogao pucati, pa makar i poginuo. Svakakvim su se gadostima cetnici sluzili. Valjda i ta rijec cetnik, u prijevodu ti tako dodje... Gadost - Gadjenje.

Koliko mi je samo puta na pamet pala tvoja prica, o zavezanom Srbinu u vreći i onom sto sjedi za stolom... Koliko sam puta shvatio da si bio u pravu. Prije rata sam tu pricu shvatao kao izmisljotinu i pretjerivanje. Sad imam sasvim suprotno misljenje.

Zao mi je sto nisi krenuo sa mnom u Kladanj, maja 92.god. Mogao si rahat preci taj put. Isli smo polahko. Znam da nisi krenuo zbog astme. Mislio si da neces izdrzati i da ces nas zadrzavati u putu.

Mama mi je pricala kako su te cetnici tukli. Jos su zivi. Ne znam kako cu se ponasati kad se sretnem sa njima. Postao sam babo nepredvidiv. Dosta temperamentan. Ko zna sta ce se desiti? Ti znas da mi je mrznja bila strana, sad i mrzim. Mrzim cetnike, zbog onoga sto su uradili. A, ne bi bilo u redu da ih ne mrzim. Pozivaju nas na suzivot i oprost. Ja vala ne mogu tako zivjeti. Niti mogu halaliti niti mogu sa njima zivjeti. Previše su zla ucinili i mnogo je gorcine u meni.

Kucu sam od svojih para renovirao. Kuca je trebala biti minirana. Da su je minirali, bio bi to uz Dzamiju jedini minirani objekat u Vlasenici. Cetnici su zapecatili vrata na kuci. Napisali da niko ne smije ulaziti i da je predvidjena za rusenje. Trebali su je minirati, jer se u njoj, po njihovim saznanjima, osnovala PL, u njoj su odrzavani sastanci SDA i dijelilo oruzje. Neka misle sta hoce. Ne znam zasto je nisu minirali. Jos nisam odlucio sta cu sa kucom. Mama se vratila tamo. Provociraju je cetnici. Vidjela je i Vjetra. Nisu joj dali nikakve pomoci. Nije ni kasike dobila. To ju je dosta pogodilo. Ja joj govorim da se ne svadja. Ja cu joj pomoci. Uvijek je bilo nepravde i lopova i bice. Ne pati se vala babo. Posaljemo joj svi da ima pod stare dane. Posalju joj i Dzemila i Semsu. Dzemila je u Svajcarskoj a Semsu u Americi. Ne fali mami nista. Samo je boli sto ne pohvataju zlocince. Ne moze da se pomiri sa cinjenicom da je Vjetar na slobodi. Nece dugo biti. Dace Bog da plati za sve zlocine. Nasli su i dajdju, ukopan je u Potocarima. Isla mu je mama na mezar. Ima i sliku. Dajidjin sin Safet, sletio sa autom u Vrbas. Utopio se. Nasli ga nakon nekoliko dana. Svi smo plakali. Bio je dobar student kriminalistike u Sarajevu.

Amidza Selman je prodao kucu. Otisao je u Ameriku. Ne znam da li bih ga osudjivao za to ili ne. Mnogi su prodali ili zamijenili kuce. Amidza, Ahmet je umro. Bio je borac od prvog dana. Onakav bolestan je izasao prvi na Golo brdo. Mirsad je poginuo. Nasao sam u Sarajevu njegovu kcerku Indu. Ista je Mirsad. Studira. Nije znala ko sam dok joj nisam objasnio. Nije ona kriva. Niko joj nije rekao da postojim. Munja mi je pricao da je Mirsad bio veliki gazija. Po noci je usao u cetnicki rov i ukrao im sanduk municije. Zbog tog herojskog djela, umjesto da ga nagrade pritvorili su ga. Ubrzo su ga pustili. Ponovo je otisao na liniju i iste noci ukrao cetama 3 sanduka municije, ispred nosa. Sutradan je poginuo. Pred posljednji polazak na liniju rekao je majci:

- Umija! Ima nesto gore!

Pokazao je prstom u nebo. Kao da je predosjetio da ce poginuti. Prije pogibije je bio ranjen. Da je prezivio, vjerovatno bi ostao bez oka. Branili su Sarajevo na najtezoj liniji. Niz Souk bunar su tekli potoci krvi. Sestric ti Nermin je nestao padom Srebrenice 95 god. Nije bio napunio 17 god. Ubijen je tri dana pred 17 rodjendan. Tetka zivi sama. Cesto ode u Svedsku kod Nermine. Nermina ima troje djece. Trece joj je sin. Dala mu je ime Nermin, ali ga ne zovu tako. Ni tetka ni Nermina ne mogu da ga zovu po imenu. Tesko im padne pominjanje njegovog imena. Sestric ti Enes je bio dobar borac u Sarajevu. Ziv je. Ima problema sa kicmom. Isprehladjivao se po rovovima. Ozenjen je i ima dva sina.

Vjerovatno se pitas zasto sam otisao iz Bosne. Teska srca vala. Nisam mogao vise da slusam lazi. Svasta su borcima obecavali. Nisam ocekivao da ce mo zlatnim kasikama jesti, ali nisam ocekivao valahi da ce se drzava prema nama odnositi kao prema neprijateljima. Nisu mi ni stana dali. Placao sam kiriju poslije rata. Stanove su dobili oni koji ni metka nisu u ratu ispalili. Ja nisam htio provaliti u tudju kucu ili stan. Nije moje. Mama je galamila zbog toga. Ja govorio da ce drzava dati, zaslužio

sam. Nisam mogao da gledam kako invalidi prose. Dok su ratovali, bili su cijenjeni, invalidi ne trebaju ovoj drzavi. Dosadilo mi je gledati demobilisane borce, kako pivom pred prodavnicom razgaljuju tugu. Kada, sam osjetio da cemo biti u istoj vojsci sa Srbima, koji su do juce pucali na nas, ja sam otisao. Tada sam definitivno odlucio da idem. Poceli se babo borci ubijati, izbjeglice vjesati. Mnogi su digli ruku na sebe. Sejtan ovladao njima. Tesko sam podnosio takve vijesti. Montirao sam sebi satelitsku antenu u Tuzli. Gledao sam crtane filmove sa djecom. Na njemackom jeziku. Iako ne razumijem njemacki, sve sam shvatao. Nase politicare i generale razumijem kada pricaju, ali ih ne shvatam.

Tesko je babo biti izbjeglica. Oni koji su na svom su nas psovali. Govorili nam da nas psuje Karadzic. Sto nas nije pobio? Sto nas je poslao njima? Sreca pa nisu svi takvi. Meni to nije niko rekao. Da jeste, na bi vise po zemlji hodao. Za srebrenicane su govorili da su gori od Kurda. Jadan smo mi narod babo. Rat nas nije opametio. Znas da me je nepravda uvijek nervirala. Nikad je nisam podnosio. Ne mozemo ona i ja nikako. Ljuti smo neprijatelji. Stalno lazu izbjeglice. Obecavaju im svasta da se vrate kuci. Vracao se narod pod satore. Pomoci ni na pomolu. Dadnu nesto kad su izbori. Trebaju im glasovi. I u Svajcarskoj me zovu izbjeglicom. Zovu me tako, ovi nasi sto su 92 pobjegli. Aman za Aman.

Jednom sam se i nasmijao na racun izbjeglica. Jedan vlasenicanin ljut prica. Nije vala bio ni neki borac a nije ni neki covjek. Pricao on kako mu je dosadilo da nas izbjeglice vrijedjaju. Nazvao ga neko doslom i sumljakom. Ja se nasmijao. Sjetio se ja, da je taj isti tako nazivao doseljenike u Vlasenicu, prije rata. Imao je bogat rijecnik, pogrdnih rijeci za doseljenike. Sa Srbima je bio dobar. Njih nije vrijedjao. Ponosio se time sto je rođen u Vlasenici. Tesko Vlasenici sa takvim ljudima. Vidis babo, kako se sudbina zna poigrati sa covjekom. Nikad insan ne zna sta ga u zivotu moze strefiti.

Da ne bih zaboravio. Napravili smo i Dzamiju u Vlasenici. Vecu i ljepsu babo od srusene. Dao sam nesto para i za tebe. Znam da bi ti dao da si bio u mogucnosti. Mama je pomogla na svoj nacin. Nosila je hranu majstorima. Bilo je dosta naroda na proklanjavanju Dzamije. Nije bilo mjesta za sve u Dzamiji. Klanjalo se i na ulici. Kaze mama da se cuje Ezan do nase kuce. Dzamija je velika i raskosna. Mozda je trebalo praviti manju. Da mi Allah oprost, ako grijesim. Trebace mnogo para za njeno odrzavanje. Ko ce to sve placati? Valjda ce imati i ko klanjati u njoj. Malo je povratnika u Vlasenici. Valjda ce sluziti namjeni i nece biti zakljucana.

Kako mi je bilo tesko babo kad sam nazvao iz Tuzle. Ono, kad sam se izvukao iz Vlasenice. Znas, kad nisi mogao progovoriti, kad ti je slusalice ispala iz ruke. Ja, otisao a vas ostavio. Cesto razmislim o tome. Da sam znao da cu se ovako napatiti, ostao bih. Ne bih dao u kucu cetnicima. Borio bih se do smrti. E, moj babo. Da samo znas kako je tesko biti izbjeglica. Zivis, a vec si odavno mrtav. Umro si onda kada si presao kucni prag i krenuo u nepoznato.

Ne, nije to babo. Nisam puk'o, a ni duhom klonuo. Nak'o ti to pisem. Jos sam psihicki jak. Ne dam se ja. Imam i djecu babo. Moram misliti i na njih. Imam i majku i sestre. Valja i o njima brinuti. Sad sam eto ja glava porodice babo. Da imam makar jednoga brata. Lakse bi mi bilo.

Mnogo mi nedostajes babo. Fale mi tvoji savjeti. Najvise si mi falio kada sam krenuo losim putem. Ne plasi se. Nisam nikakav kriminal cinio i obraz izgubio. Samo me je stid zbog toga. Bio sam poceo piti babo. Bilo mi dosta svega. Samo sam hodao po zemlji. Zivio nisam. Bio sam se zasatio rana i krvi. Smrt je bila svuda oko mene. Bila se uvukla u mene. Tesko mi bilo i bez zene i djece. Tesko mi bilo bez nase kuce. Bez tebe babo. Razmisljao sam tada da bjezim iz Bosne. Da bjezim djeci i zeni. Predomislio sam se. Nisam mogao pobjeci. Ostao sam. Mislio sam na mamu, na tebe, na nas narod, na Bosnu. Sta cete vi bez mene. Sta bi vi da ja pobjegnem. To je prevagnulo. Kada se islo u borbene akcije, nisam pio. Nisam dao ni drugima. Kada bih nasao alkohol, u cetnickim kucama prosuo bih ga. Ma gotovo su svi pili babo. Sreca pa nije bilo alkohola. Ako je i bilo, nije bilo para da se kupi, bio je skup. Dovolacili ga ratni profiteri. Bilo je i njih mnogo. Zaradjivali na

narodnoj mucii. Rat je dobar vakat za ugursuz insana.

Odavno ne pijem babo. Klanjam pet vakata Namaza. Cudno je to bilo sa mnom. Desila se neka promjena.

Ucio sam nesto babo. Velicao sam Allaha dz.s. Jedinoga Gospodara svih Svjetova. Obasjala me je tada nekakva svjetlost. Sve se od tada promijenilo. Naucio sam i djecu klanjati. Elhamdulillah!

Kako smo se mama i ja obradovali kada nam je komsija Bego poslao paket, 93 god. Nije to zbog paketa, nego sto nas se sjetio. Drugi vala niko nas se ne sjeti. Bili smo i gladni. Nije se imalo, a ja nisam htio u lopovluk. Znas da sam to uvijek mrzio.

Prekopase moj babo Bosnu. Haman ce je poravnjati. Ostace Bosna bez brda. Kakva bi Bosna bila bez njih. Ne bi to bila vise Bosna. Kopaju ovi iz komisije za trazenje nestalih. Sve grobnice do grobnice. Kad pocnu o tome pricati ja prebacim kanal. Sve se bojim da ce i tvoje ime spiker procitati. Bilo bi mi krivo da me neko nazove i kaze:

- Nasli smo ti oca. - Dodji na identifikaciju.

Sanjao sam te babo. Nekoliko puta. Jednom sam dosao u logor. Nasao sam te. Ti se bio uplasio kada si me vidio sa puskom. Govorio si da bjezim, da ce me cetnici ubiti. Cudno je da nisu pucali na mene. Sta je dalje bilo, ne znam. Nisam mogao rastumaciti taj san. Ne znam njegovo znacenje. Mozda si mi govorio da bjezim iz Bosne. Da ne poginem. To sto cetnici nisu pucali na mene, mozda je bio znak da cu prezivjeti rat.

Cesto sam razmisljao o osvete. Kada su tebe i mamu odveli u logor, bio sam jos zedniji osvete. Govorio sam sebi da vas moram osvetiti. Nisam propustao akciju. Bilo mi je lakse kada sam znao ako vas ubiju da sam vas osvetio. Nisam cetnicima babo ostao nista duzan.

Dragi, babo! Cuo sam da su te koristili kao roba na Pelemisima. Radio si sta ti cetnici narede. Cuo sam da si cuvao i krave. Pricali su mi da ti je jedna krava pobjegla u minsko polje i stradala. Plakao si. Bio te strah da te ne ubiju zbog toga. Samo Allah dz.s. i ti znas sta si prosao. Pricala mi je i jedna nana da te je vidjela na Pelemisima. Objasnjavala mi je u kojoj ste kuci.

Plasio sam se napada na Pelemise. Sta ako vas stave kao zivi stit? Niti mozemo pucati niti se povlaciti. Nisam te nasao babo na Pelemisima. Bio sam i u onoj kuci, gdje je bio logor. Pitao sam se koji je tvoj lezaj? Zakasnio sam babo!

Pravice se memorijalni centar na mezarju Rakita u Vlasenici. Tu ce ukopati sve pobijene Vlasenicane, koje nadju. Vlasenica nije ni blizu onoga sto je bila prije rata. Ne radujemo se vise proljecu. Vlasenicani svakog proljeca proliju rijeku suza, na mezarju Rakita. Pomogao sam babo i u trazenju nestalih. Radim sam. Tako mi je lakse. Kad insan radi sa nekim drugim uvijek ima problema. Sve se nadam da cu i tebe naci. Nije mi zao para koje dam. Da li cu ih halaliti je drugo pitanje.

Bio sam kod tebe babo na Pelemisima. Nasao sam te. Poznao sam te po dzemperu, koji ti je mama isplela. Ni sanjala nije, da ti ga za smrt plete. Na nekoliko mjesta je probusen mecima. Pored je bila spaga, kojom su te cetnici vezali. Ti, mene nisi vidio babo. Spavao si. Meni bilo zao da te budim. Samo sam mobitelom slikao tvoj dzemper. Dolazio sam jos jednom. Ti si i dalje spavao. Opet te nisam budio. Probudili su te kasnije ljudi iz kantonalne komisije za trazenje nestalih. Stavili su te u plasticnu vreću, naljepili broj i metnuli na policu u mrtvacnici u Tuzli. Nije me niko nazvao i rekao:

- Nasli smo ti oca.

Ja sam te nasao babo. Sada bolje spavam.

Halali babo sto te ne upitah za zdravlje. To se obicno pita na pocetku. Znam da te odavno vise nista

ne boli.

Molim vas, da pismo urucite na ruke Handzic (Salko) Bego, masovna grobnica Pelemisi. Ako ga ne pronadjete na ovoj adresi, onda mu pismo urucite u mrtvacnici u Tuzli. Broj nepoznat.

PLBiH.ORG

WWW.PLBIH.ORG